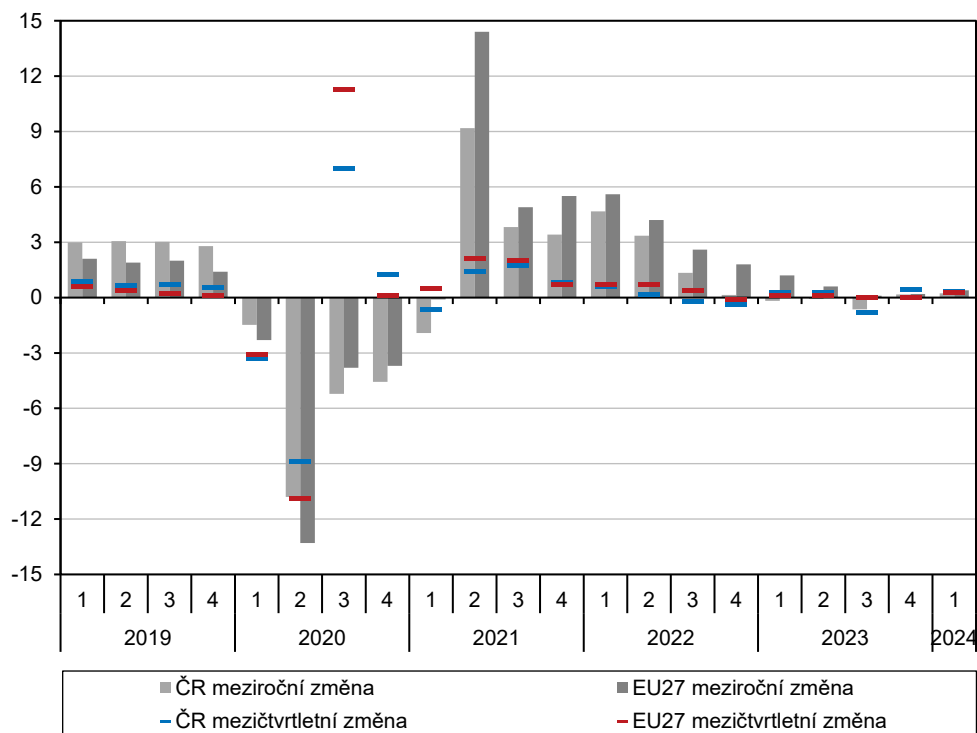

2. Souhrnná výkonnost

Česká ekonomika
v 1. čtvrtletí rostla.

Růst české ekonomiky v 1. čtvrtletí roku 2024 zůstával na poměrně nízké úrovni. Meziroční přírůstek hrubého domácího produktu (HDP) dosáhl v 1. čtvrtletí 0,2 % a mezičtvrtletně HDP vzrostl o 0,3 %¹. Reálné zvýšení domácí spotřeby a zahraniční poptávky podpořilo růst v případě meziročního vývoje HDP. Proti tomu ale silně působily kapitálové výdaje – klesaly investice a negativní vliv měla i změna zásob. Mírnému mezičtvrtletnímu přírůstku HDP napomohlo další oživení domácí spotřeby a změna zásob. Naopak poměrně hluboce mezičtvrtletně klesla investiční aktivita a růst HDP brzdila i zahraniční poptávka.

Graf č. 1 HDP (objemové indexy, očištěno o sezónní a kalendářní vlivy, v %)

Zdroj: ČSÚ, Eurostat

Mírný růst HDP si
udržovala i ekonomika
EU.

Hrubý domácí produkt v EU v 1. čtvrtletí 2024 meziročně vzrostl o 0,5 % a mezičtvrtletně se zvýšil o 0,3 %. Oproti předchozímu čtvrtletí dynamika HDP mírně posílila. Většina ekonomik EU meziročně rostla. Výjimkou byly Irsko (-5,9 %), Estonsko (-2,1 %), Rakousko (-1,3 %), Finsko (-1,1 %), Nizozemsko (-0,5 %), Lucembursko (-0,4 %) a Německo (-0,2 %). Stejně období minulého roku překonal nejsilněji HDP na Maltě (4,6 %), v Chorvatsku (3,9 %) a na Kypru (3,4 %). V mezičtvrtletním srovnání klesal HDP jen v Dánsku (-1,8 %), Estonsku (-0,5 %), a v Nizozemsku (-0,1 %). Nejvýraznější mezičtvrtletní přírůstek měly v 1. čtvrtletí ekonomiky Maltě (1,3 %), Kypru (1,2 %) a Chorvatska (1,0 %). Dynamika HDP v Česku se v rámci EU držela blízko celkového průměru. Mezi našimi nejbližšími sousedy se výrazně lépe dařilo ekonomikám Slovenska (meziroční růst o 2,7 % a mezičtvrtletní o 0,7 %) a Polska (HDP vzrostl meziročně o 1,3 % a mezičtvrtletně o 0,5 %). Německo i Rakousko vykázaly meziroční propad HDP a mezičtvrtletně rostly shodně o 0,2 %.

¹ Vývoj HDP, hrubé přidané hodnoty a jejich složek je vyjádřen prostřednictvím objemových indexů (tj. očištěn o vliv cen) a po očištění o sezónní a kalendářní vlivy. Údaje jsou platné k 31. 5. 2024.

Objem vyplácených mezd a platů meziročně vzrostl.

Objem vyplácených mezd a platů v 1. čtvrtletí nominálně meziročně vzrostl o 6,0 % při navýšení celkové zaměstnanosti o 0,3 %². Zmírnění cenového růstu znamenalo také opětovné posílení reálného navýšení mezd a platů na 3,4 %³. Nejvíce se meziročně zvýšil objem vyplácených mezd a platů v ostatních činnostech⁴ (7,5 % při navýšení zaměstnanosti o 1,2 %), profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (6,7 %, zaměstnanost o 1,2 %), v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (6,7 %, zaměstnanost o 0,9 %) a v informačních a komunikačních činnostech (6,5 % při růstu zaměstnanosti o 1,4 %). Přesně průměrný byl přírůstek mezd a platů ve veřejné správě a obraně, vzdělávání, zdravotní a sociální péči (6,0 %, zaměstnanost vzrostla o 1,6 %). Výrazně zpomalilo meziroční tempo růstu mezd a platů v činnostech v oblasti nemovitostí (5,4 % při poklesu zaměstnanosti o 0,6 %) a podprůměrná byla dynamika také ve zpracovatelském průmyslu (5,5 %, zaměstnanost -1,5 %), ve stavebnictví (4,9 %, zaměstnanost -1,2 %), v peněžnictví a pojišťovnictví (2,7 %, zaměstnanost -0,9 %) a v zemědělství, lesnictví a rybářství (2,0 % při navýšení zaměstnanosti o 1,9 %).

Mezičtvrtletní dynamika mezd a platů zrychlila.

Mezičtvrtletní přírůstek objemu vyplácených mezd a platů v 1. čtvrtletí zrychlil na 2,8 % při nezměněné zaměstnanosti. Reálně mzdy a platy mezičtvrtletně vzrostly o 1,7 %. Oproti meziročnímu srovnání byla mezičtvrtletní dynamika mezd a platů napříč odvětvími různorodější. Nejvíce vzrostly vyplácené mzdové prostředky v ostatních činnostech (8,6 %, zaměstnanost klesla o 0,3 %), ve veřejné správě a obraně, vzdělávání, zdravotní a sociální péči (3,8 %, zaměstnanost vzrostla o 1,0 %), v činnostech v oblasti nemovitostí (3,2 % při poklesu zaměstnanosti o 2,2 %) a v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (3,0 %, zaměstnanost -1,0 %). Shodně o 2,5 % mezičtvrtletně vzrostly mzdy a platy v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (zaměstnanost o 0,1 %) a ve zpracovatelském průmyslu (zaměstnanost zde klesla o 0,8 %). V zemědělství, lesnictví a rybářství mzdy a platy mezičtvrtletně vzrostly o 2,4 %, přičemž se zaměstnanost navýšila o 4,6 %. Mírný přírůstek mezd a platů byl zaznamenán také ve stavebnictví (2,1 %, zaměstnanost se nezměnila) a v informačních a komunikačních činnostech (1,0 % při růstu zaměstnanosti o 0,8 %). Pouze v peněžnictví a pojišťovnictví mzdy a platy mezičtvrtletně klesly (-2,6 % při růstu zaměstnanosti o 1,7 %).

Domácí spotřeba se v 1. čtvrtletí oživila.

Výdaje na konečnou spotřebu byly v 1. čtvrtletí 2024 meziročně vyšší o 2,5 % a přispívaly tak 2,0 p. b.⁵ k celkovému růstu HDP. Po sedmi čtvrtletích poklesů poměrně solidně meziročně vzrostla spotřeba domácností (2,1 %), zatímco vládní spotřeba dál pokračovala v silném růstu (3,5 %). Mezičtvrtletně vzrostla spotřeba v 1. čtvrtletí o 0,9 %. Z toho spotřeba domácností byla vyšší o 1,0 % a navázala tak posílením přírůstku na oživení, které bylo patrné už ve 4. kvartálu 2023. Shodně o 1,0 % vzrostla mezičtvrtletně spotřeba vládních institucí. Spotřeba domácností členěná z hlediska trvanlivosti⁶ ukazuje výrazné oživení v oblasti krátkodobé spotřeby (mezičtvrtletně o 6,7 % a meziročně o 5,7 %). Solidní mezičtvrtletní přírůstek měly také výdaje na spotřebu předmětů střednědobé spotřeby (3,1 %, meziročně zde byla spotřeba vyšší o 0,6 %). Jen mírně mezičtvrtletně vzrostla dlouhodobá spotřeba (0,9 %, meziroční přírůstek 2,3 %). U služeb došlo k mezičtvrtletnímu poklesu výdajů o 2,6 % a meziročně spotřeba služeb zaostávala o 0,8 %.

² Zaměstnanost v pojetí národních účtů (osoby), údaj je sezónně očištěn.

³ Do reálného vyjádření převedeno s pomocí deflátoru spotřeby domácností.

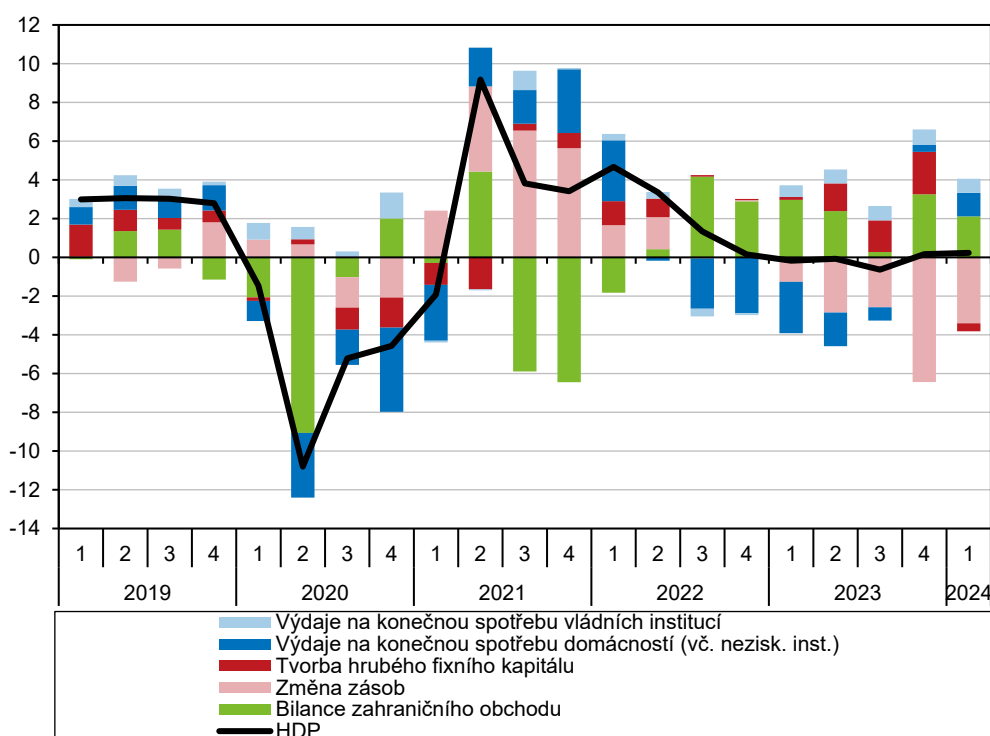
⁴ Tato sekce zahrnuje činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů, opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost a řadu jiných osobních služeb (kosmetické, kadeřnické apod.).

⁵ Příspěvky ke změně HDP po vyloučení dovozu pro konečné užití.

⁶ Údaje o spotřebě dle trvanlivosti jsou v domácím pojetí.

Investiční aktivita klesala. Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu v 1. čtvrtletí meziročně zaostávaly o 13,3 %. Na propadu se výrazně podílela změna zásob⁷. Ale meziročně klesla také tvorba hrubého fixního kapitálu (investice, -2,7 %). Vývoj kapitálových výdajů tak celkově přispíval ve směru meziročního poklesu HDP 3,8 p. b. Mezičtvrtletně výdaje na tvorbu hrubého kapitálu vzrostly o 0,2 %. Přispěla k tomu změna zásob, oproti tomu investiční aktivita mezičtvrtletně klesla o 7,9 %. K meziročnímu poklesu investic přispěly výdaje na obydlí (-4,3 %) i ostatní budovy a stavby (-4,8 %) a za úrovní loňského 1. kvartálu zaostávaly také investice do ICT a ostatních strojů a zařízení (-7,1 %) a produktů duševního vlastnictví (-1,2 %). Silný meziroční růst si naopak držely investice do dopravních prostředků a zařízení. Hluboký mezičtvrtletní propad investiční aktivity souvisel se snížením všech druhů investičních výdajů s výjimkou obydlí, kde pokračovalo oživení (2,9 %). Investice do ICT a ostatních strojů a zařízení mezičtvrtletně klesly o 12,9 %, do ostatních budov a staveb o 9,9 %, do dopravních prostředků a zařízení o 8,7 % a produktů duševního vlastnictví o 5,3 %.

Graf č. 2 Příspěvky výdajových složek k reálné změně HDP* (objemové indexy, meziroční růst, příspěvky v p. b., HDP v %)

Zdroj: ČSÚ
* po vyloučení dovozu pro konečné užití

Bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami skončila v přebytku.

Vývoz zboží a služeb⁸ v 1. čtvrtletí meziročně reálně vzrostl o 2,5 %. Mírněji se navýšil export zboží (1,5 %), zatímco růst vývozu služeb zrychlil na 7,7 %. Oproti tomu dovoz zboží a služeb meziročně zaostával o 1,1 %, zejména pod vlivem importu zboží (-2,3 %). Dovoz služeb byl vyšší o 5,3 %. Mezičtvrtletně se export zboží a služeb v 1. čtvrtletí reálně zvýšil o 2,2 % a rostl export zboží (1,8 %) i služeb (3,7 %). Mezičtvrtletní přírůstek dovozu byl ale silnější (2,7 %), především importu zboží (2,9 %), zatímco dovoz služeb mezičtvrtletně vzrostl o 1,9 %. Výsledná bilance zahraničního obchodu v běžných cenách v 1. čtvrtletí dosáhla 131,6 mld. korun a meziročně bylo saldo vyšší o 69,0 mld. Meziroční zlepšení přebytku lze přičíst

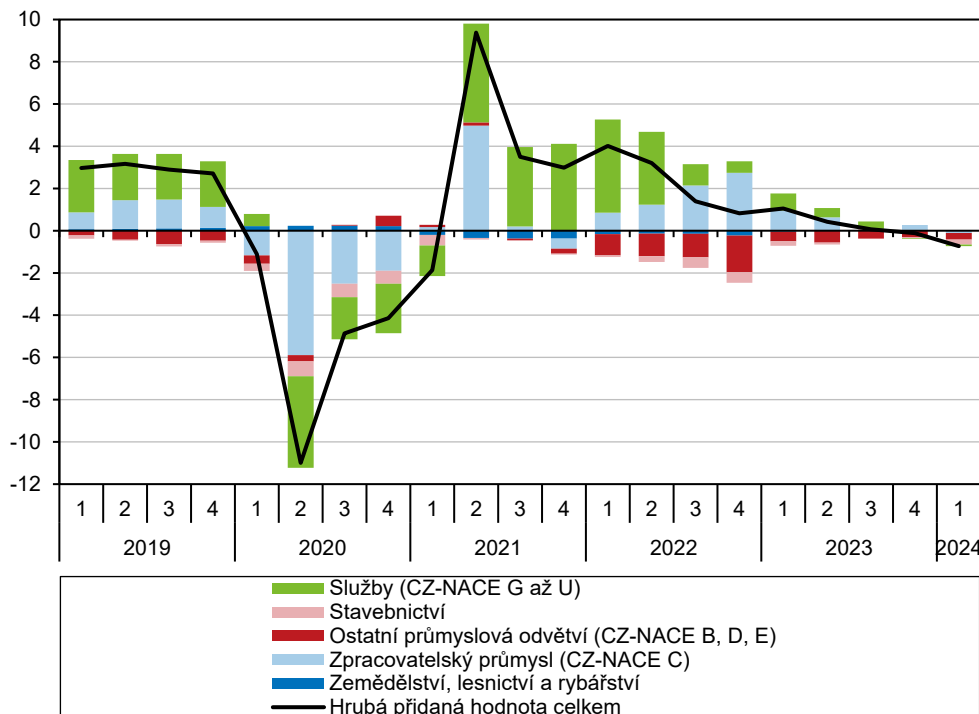
⁷ Změna zásob (v běžných cenách a sezónně neочиštěná) v 1. čtvrtletí 2024 dosáhla 5,9 mld. korun, zatímco v roce 2023 to bylo 57,0 mld.

⁸ Podle metodiky čtvrtletních národních účtů (vývoz a dovoz v ocenění FOB/FOB). Bilance zahraničního obchodu v běžných cenách a po sezónním očištění.

zejména obchodu se zbožím (+61,4 mld. korun), zvýšil se ale rovněž přebytek zahraničního obchodu se službami (+7,7 mld.). Mezičtvrtletně se přebytek bilance zahraničního obchodu zvýšil o 3,4 mld. korun, výhradně pod vlivem obchodu se zbožím (+5,8 mld.).

Graf č. 3 Příspěvky odvětví k reálné změně HPH (objemové indexy, meziroční příspěvky v p. b., HPH v %)

Zdroj: ČSÚ

Hrubá přidaná hodnota byla meziročně nižší.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) v 1. čtvrtletí meziročně klesla o 0,7 %⁹. Meziročně klesala HPH napříč celou ekonomikou s výjimkou peněžnictví a pojišťovnictví (4,9 %) a stagnujících činností v oblasti nemovitostí. Průmysl klesl o 1,5 %, z toho v dominantním zpracovatelském průmyslu HPH meziročně zaostávala o 0,4 %. Ve stavebnictví došlo k propadu HPH o 4,0 %. V rámci služeb nejvíce meziročně klesla HPH v ostatních činnostech (-2,5 %). Mírně zaostávala HPH ve veřejné správě a obraně, vzdělávání, zdravotní a sociální péči (-0,6 %), v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (-0,4 %), v informačních a komunikačních činnostech (-0,3 %) a v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (-0,1 %). V zemědělství, lesnictví a rybářství došlo k poklesu o 0,8 %.

Průmysl v 1. čtvrtletí zpomaloval.

Oproti předchozímu kvartálu se hrubá přidaná hodnota v 1. čtvrtletí snížila o 0,1 %. Mezičtvrtletně nižší byla HPH v celém průmyslu (-1,8 %), z toho ve zpracovatelském průmyslu klesla o 2,1 %. Ve stavebnictví došlo k poklesu o 0,6 %. V rámci služeb se mezičtvrtletně snížila HPH v činnostech v oblasti nemovitostí (-2,0 %), v ostatních činnostech (-0,5 %) a v informačních a komunikačních činnostech (-0,4 %). Naopak výrazné oživení bylo zaznamenáno v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (1,9 %), rostly také veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a sociální péče a peněžnictví a pojišťovnictví (1,7 %), profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (0,6 %). V zemědělství, lesnictví a rybářství došlo k poklesu o 1,3 %.

⁹ Rozdíl mezi dynamikou HDP a HPH prohlubovaly rostoucí daňové výnosy související s oživením spotřeby a na druhé straně propad dotací, ve kterých byly loni zachyceny stropy cen elektřiny.